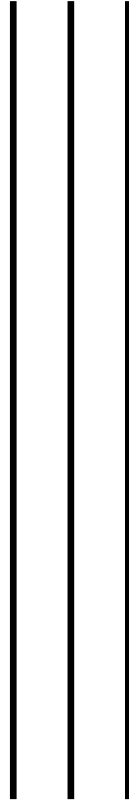




क्व्होलासोथार गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष श्री कुमारी मुनी गुरुङद्वारा गाउँपालिकाको  
आठौँ गाउँसभा (बजेट अधिवेशन) मा प्रस्तुत गर्नुभएको

आगामी आ.व. २०७७।०७८ को  
वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम



क्व्होलासोथार गाउँपालिका  
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

मालिङ, लमजुङ

२०७७

यस गरिमामय सभाका सभाध्यक्ष महोदय,

सभाका सदस्य ज्यूहरु,

- संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको संविधान सभाबाट निर्मित नेपालको संविधान, २०७२ अनुसार गठित स्थानीय तहमा हामी स्थानीय सरकारको रूपमा निर्वाचित भई सरकार संचालन गरेको करिब ३ वर्ष पुगेको छ । यी विगत तीन वर्षमा हामीले समग्र क्वहोलासोथार गाउँपालिकाको विकास तथा समृद्धिको लागि तीन वटा नीति, कार्यक्रम तथा बजेटको कार्यान्वयन गरिसकेका छौं । कोभिड १९ को विश्वव्यापी महामारीबाट सिर्जित असहज तथा जटिल परिस्थिति र बन्दाबन्दीका बीच आज म क्वहोलासोथार गाउँपालिकाको आठौं गाउँसभा (चालु आ.व.को बजेट अधिवेशन) मा आर्थिक वर्ष २०७७।०७८ का लागि नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न गइरहेको छु ।
- यस चुनौतीपूर्ण घडीमा गाउँसभालाई सम्बोधन गरिरहँदा म संघीय शासन प्रणाली र समाजवाद उन्मुख लोकतान्त्रीक गणतन्त्रात्मक राज्य स्थापनाका लागि भएका आन्दोलन र संघर्षहरूमा बलिदान गर्ने सम्पूर्ण ज्ञात-अज्ञात शहिदहरूप्रति उच्च सम्मानका साथ भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु साथै घाइते योद्धा र बेपत्ता नागरिकहरूलाई सम्मानका साथ सम्झन चाहन्छु ।
- कोभिड १९ को कारण विश्व नै शताब्दीकै ठूलो मानिएको महामारीसँग जुधिरहेको छ । महामारीको कारण समग्र राष्ट्र र विश्वकै आर्थिक सामाजिक पक्षहरूमा नकारात्मक असर पुगिरहेको अवस्थामा हाम्रो गाउँपालिका पनि सो बाट अछुतो रहन सकेको छैन । यसले गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिको लक्ष्य प्राप्तिमा व्यवधान खडा गरेको छ । ति सिर्जित व्यवधानहरूलाई हटाउँदै र चुनौतीलाई अवसरमा परिणत गर्दै गाउँपालिकाको विकास तथा समृद्धिलाई हाँसिल गर्ने कर्तव्य स्थानीय सरकारको हो । यसको लागि हामीहरूबीच ऐक्यबद्धता र आपसी सहकार्य आवश्यक छ ।
- महामारी रोकथाम र नियन्त्रणका लागि अपनाइएको बन्दाबन्दी, सामाजिक दुरी लगायतका कार्यमा अनुशासित र सक्रियतापूर्वक सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण क्वहोलासोथारबासी प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु र यसको रोकथाम र नियन्त्रणमा अग्रपङ्क्तिमा खट्नुहुने स्वास्थ्यकर्मी तथा व्यवस्थापन कार्यमा संलग्न सबै कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधि एवम् राजनैतिक दल र सामाजिक अभियान्ताहरूलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु । महामारी रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारका लागी स्थापना गरिएको कोषमा नगद रकम जम्मा गरी योगदान पुर्याउनु हुने साथै राहत सामग्री तथा स्वास्थ्य सामग्री जस्ता जिन्सी वस्तुहरू सहयोग गर्नुहुने सबैमा धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

सभा सदस्यहरु,

- क्वहोलासोथार गाउँपालिकालाई आर्थिक रूपले सम्पन्न, भौतिक रूपले सुविधासम्पन्न, राजनीतिक रूपले समावेशी/सहभागितामुलक, वातावरणीय रूपले स्वच्छ, सफा तथा व्यवस्थापकीय रूपले सुव्यवस्थित पालिकाको रूपमा विकास गर्नु नै गाउँपालिकाको लक्ष्य तथा उद्देश्य रहेको छ ।

- उच्च पहाडी भौगोलिक बनावट रहेको यस गाउँपालिकामा सर्वसाधारण जनताले प्रत्यक्ष अनुभूत गर्ने खालका, आर्थिक समृद्धि र सामाजिक रुपान्तरणमा टेवा दिने, क्षेत्रगत र भौगोलिक सन्तुलन कायम राख्दै योजना तर्जुमा गर्ने, स्थानीय जनतालाई योजना तर्जुमा साथै कार्यान्वयनमा प्रत्यक्ष सहभागी बनाउने, मागमा आधारित यस क्षेत्रको माटो सुहाउँदो कार्यक्रम तथा विकास गतिविधिहरू सञ्चालन गरी समृद्ध गाउँपालिका बनाउने हाम्रो प्रमुख नीति यथावत नै रहेको छ ।
- लोकतन्त्रको रक्षा एवं सुदृढीकरण गर्दै यसको सार्थक प्रयोग गरी संविधानको पूर्ण कार्यान्वयन र संघीयताको कुशलतापूर्वक व्यवस्थापन गर्न स्थानीय सरकारले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दै आएको छ । साथै संविधानले अंगीकार गरेको संघीय राज्य प्रणालीलाई कार्यमूलक बनाई जनताको सेवा, सुरक्षा, समृद्धि र सुखका लागि गाउँपालिका प्रतिबद्ध छ ।
- विश्वव्यापी महामारीको रुपमा देखापरेको कोभिड-१९ रोग कहिले र कसरी समाप्त होला भन्ने अन्याूल रहेकै बेला रोग विरुद्ध लड्न हाम्रा स्थापित सेवा तथा संयन्त्रहरू अपर्याप्त देखिँदै गएका छन् । यस अवस्थामा महामारीको रोकथाम, उपचार तथा नियन्त्रणमा गाउँपालिकाले विशेष ध्यान दिनेछ ।
- महामारीको फैलदो स्वरूपलाई मध्येनजर गर्दै स्वास्थ्य सेवालाई सुदृढ/सबलीकरण गर्ने, खानेपानी तथा सरसफाई गुणस्तर सुधार कार्यक्रमलाई अगाडी बढाइनेछ ।
- कोभिड १९ को कारणले गाउँपालिकाको आर्थिक तथा सामाजिक क्षेत्रमा पर्न गएको नकरात्मक असरलाई कम गर्दै यसको पुनरुत्थान र विकासको लागि कार्यक्रमहरू बनाइ अगाडी बढिनेछ ।
- नेपाल सरकारले लिएको समृद्ध नेपाल सुखी नेपालीको लक्ष्य तथा प्रदेश सरकारले लिएका विकासका लक्ष्यहरूसँग तादात्म्यता रहने गरी गाउँपालिकाका योजनाहरू निर्माण र कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- एकिकृत र दीर्घकालिन दृष्टिकोण सहित गाउँपालिकाको समग्र विकासको खाका तयार गरी कार्यान्वयनका लागि गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना निर्माण गरिनेछ । गाउँपालिका विकासको योजना बैंक निर्माण गर्ने, मध्यमकालिन खर्च संरचना बमोजिम बजेट निर्माण तथा खर्च गर्ने अभ्यासको थालनी गरिनेछ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०७७।०७८ का लागि निर्धारण गरिएका क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु ।

आर्थिक विकास :

- गाउँपालिकाको विकासको लागि कृषि, पशुपालन र पर्यटन क्षेत्रको आधुनिकीकरण, विविधिकरण, प्रविधिकरण र प्रवर्द्धन गरी जनताको आयमा वृद्धि गर्ने नीति गाउँपालिकाले लिनेछ । यसको लागि कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रमा उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि र पर्यटकको संख्यामा गुणात्मक र परिमाणात्मक सुधारका लागि आवश्यक आधारभूत पूर्वाधारहरू निर्माण गरिने नीति लिइनेछ ।

- कृषि विज्ञ, जनप्रतिनिधि र स्थानीयहरूको बृहत छलफलमा बनाईएको बृहत कृषि तथा पशुपालन गुरुयोजना अनुरूप प्रथम चरणमा आत्मनिर्भर र दोश्रो चरण निर्यातमुखी कृषि योजना बनाई आयात प्रतिस्थापन तथा निर्यात प्रवर्द्धनको नीति लाई समय सापेक्ष बनाउदै नतिजामुलक योजना प्रक्रिया अवलम्बन गरि दृढ संकल्पका साथ लागु गरिनेछ।
- प्रतिस्पर्धी, तुलनात्मक लाभको सम्भावना भएको, भौगोलिक एवं पर्यावरणीय स्थिति अनुकूल हुने र उच्च मूल्य पर्ने फलफूल, नगदे तथा खाद्य बालीहरूतर्फ कृषकहरूलाई आकर्षित गर्ने नीति गाउँपालिकाले अंगीकार गर्नेछ ।
- एक वडा एक निर्यातमुखी नर्सरी स्थापनाको लागि पहल तथा समन्वय गरि गाउँपालिकाको वातावरण अनुकूलका जडिवुटि, फलफूल, घाँस, रुख, विरुवाका बेर्ना उत्पादनमा जोड गरिनेछ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका कृषि तथा पशुपालक कृषकलाई मागका आधारमा सीप तथा क्षमता विकास गर्ने कार्यक्रम तथा तालिम संचालन गरि प्राथमिकताका साथ अगाडी बढाउने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- बाँझा जमिन पाखा जग्गामा फलफूल वन प्रणाली अपनाउन प्रेरित गरिनेछ जस अनुसार रुख र छहारी मुनि हुने खेतिबाली गर्न स्थानीय समुदायलाई प्रोत्साहन र अनुदान प्रदान गरि आय आर्जनमा वृद्धि गरिनेछ ।
- प्राकृतिक सुन्दरताले भरिपूर्ण तथा गुरुड संस्कृतिको धनी क्वहोलासोथार गाउँपालिका नेपालको एक पर्यटकिय गन्तव्य भएकोले यसबाट जनतालाई अधिक रुपमा लाभान्वित गराउन गाउँपालिकाका पर्यटकिय गन्तव्यहरूमा आगामी पाँच वर्ष भित्र पर्यटक संख्या दोब्बर बनाउने लक्ष्य लिइएको छ । त्यसको लागि पर्यटनमैत्री वातावरण निर्माण, आवश्यक पूर्वाधारहरूको निर्माण, पार्क तथा दृष्यावलोकनको लागि भ्यूटावर निर्माण, होटल तथा पर्यटन सेवा उद्योगहरूको संख्या वृद्धि गर्ने, पर्यटन व्यवसाय गर्ने व्यक्ति तथा संस्थाहरूको क्षमता विकास गर्ने, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रमा प्रचार प्रसार कार्य गरिनेछ ।
- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई आर्थिक तथा पूर्वाधार विकासका आयमसँग जोडी श्रम मुलक आयोजना छनोट गरिनेछ । सुचिकृत बेरोजगार व्यक्तिहरूको सीप विकास साथै सीप हस्तान्तरणका लागि विशेष अवसर दिइनेछ । गाउँपालिका अन्तरगतका बेरोजगार व्यक्तिहरूको रोजगार सेवा केन्द्र मार्फत् तथ्याङ्क तथा अभिलेख व्यवस्थापन चुस्त पादैँ स्वरोजगार तथा सीपमूलक कार्यक्रम कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ ।
- स्थानीय तहमा उपलब्ध हुने स्रोत साधनलाई उच्चतम प्रयोग गरिनेछ, परम्परागत सीप र ज्ञानको जगेर्ना गर्दै आधुनिकरणमा जोड दिदैँ आर्थिक समृद्धिको दिशा तर्फ गाउँपालिकालाई उन्मुख गराईनेछ ।
- सहकारी क्षेत्रको प्रवर्द्धनका लागि सहकारिता सम्बन्धि सहकारी शिक्षा प्रवर्द्धन कार्य सञ्चालन गरिनेछ। सहकारीहरूको विकासको लागि आवश्यक कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।

### सामाजिक विकास :

- वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका जनशक्तिले आर्जन गरेको सीप, ज्ञान, क्षमता तथा साधनस्रोत लाई उद्यमशीलता, स्वरोजगार र व्यावसायिक कार्य मार्फत उत्पादनशिल क्षेत्रमा लगानी गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ।

- गरिव तथा जेहेन्दार उत्कृष्ट अंक ल्याई उच्च शिक्षा अध्ययन गर्ने ईच्छुक विधार्थीलाई छात्रवृत्ति प्रदान गरिनेछ साथै एस.ई.ईमा उत्कृष्ट अंक ल्याउने विधार्थी लाई पुरस्कृत गर्ने कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- हरेक विद्यालयमा प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षा कार्यक्रमको विकास गरी प्रारम्भिक बाल कक्षामा निर्धारित मापदण्ड अनुरूप बसाई व्यवस्था र सरसफाईलाई ध्यान दिई खेल सामग्री, मनोरञ्जन सामग्री, अडियो भिडियो सामग्री सहित आकर्षक मनोरञ्जक र बालमैत्री कक्षा कोठाको व्यवस्थापन गरिदै लागिने छ ।
- कोरोना भाईरस (कोभिड १९ ) को महामारीको रोकथाम तथा नियन्त्रण प्रयास स्वरूप हेल्थ डेस्क स्थापना तथा संचालन, सचेतना कार्यक्रम, क्वारेन्टाइन व्यवस्थापन, स्वास्थ्य सामग्री खरिद तथा व्यवस्थापनमा उच्च प्राथमिकता दिई आवश्यक बजेट व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा कार्यरत महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरू लाई मासिक प्रतिवेदन पेश गर्दा प्रदान गर्ने यातायात तथा प्रोत्साहन खर्च दिने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- सम्पूर्ण सामुदायिक विद्यालयहरूमा कोरोना भाईरसको महामारीबाट बच्न स्वास्थ्य सामग्री तथा स्वास्थ्य शिक्षा प्रदान गरिनेछ साथै शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि अभिभावक शिक्षा कार्यक्रम समेत लागु गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि शैक्षिक सामग्रीमा आधारित पुर्नताजकी तालिम, विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघ, अभिभावक र शिक्षक अन्तरक्रिया कार्यक्रम, विद्यार्थी सचेतना कार्यक्रम, कक्षागत उत्कृष्ट विद्यार्थी, विद्यालय र उत्कृष्ट विषय शिक्षकलाई पुरस्कृत गर्ने जस्ता कार्यक्रमलाई अगाडी बढाइने छ ।
- गाउँपालिकाका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा औषधिको अभाव हुन नदिन र निशुल्क आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा नागरिकको सरल पहुचको लागि आवश्यक व्यवस्था गरिने छ ।
- स्वस्थ भान्साको अवधारणा अनुरूप स्वास्थ्य खानाको प्रयोग गर्न हरेक नागरिकलाई सुसुचित गरिदै स्वास्थ्य वातावरण र सक्रिय जीवनशैलीको प्रवर्द्धन गर्न एक घर एक करेसाबारी , एक घर एक धारा, एक वडा एक सार्वजनिक पार्क र व्यायाम हल निर्माण र स्थापनाका लागि सरोकारवालाहरूसँग आवश्यक समन्वय तथा पैरवी गरिने छ ।
- आधारभूत खानेपानी सेवा पुर्याउने कार्यक्रमलाई उच्च प्राथमिकता दिई एक घर एक धारा नीतिलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालनका लागि संघ/प्रदेश सरकार सँग सहकार्य - सहलगानी गरिने छ ।
- नवजात शिशु, शिशु मृत्युदर, मातृ मृत्युदर र बालमृत्युदरहरूलाई घटाई औसत आयु बढाउदै लागिनेछ ।
- दीर्घरोगी जस्तै मिर्गौला, मुटु रोगी र निको नहुने क्यान्सर रोगको उपचारार्थ आर्थिक सहयोग कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र प्रचलित भाषा, भेषभूषा, संस्कार, मौलिक रहनसहन सांस्कृतिक, पुरातात्विक तथा ऐतिहासिक महत्वका तालतलैया, पोखरी, कुवा, चौताराको मर्मत संभार जिर्णद्वार संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धनमा जोड दिईने छ । परम्परागत भेषभूषा, कला संस्कृतिको सर-समानको संरक्षणको लागि नयाँ संग्रालयहरूको निर्माण तथा स्तरोन्नति गरिने छ ।

- सामाजिक न्याय र समानताका लागि सकारात्मक विभेदको नीति अनुरूप पछाडी परेका महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता, दलित तथा अल्पसंख्यक वर्ग तथा समुदायलाई विकासको मुलधारमा ल्याउन लक्षित कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।

### पूर्वाधार विकास :

- सामाजिक-आर्थिक एकिकरण, उद्योग व्यापारको विकास, पर्यटन विकास, वस्तु तथा सेवा उत्पादन तथा वितरणको प्रभावकारी व्यवस्थापनलाई टेवा पुर्याउने तथा आम नागरिकका आधारभुत आवश्यकताहरू परिपूर्ति गर्ने खालका पूर्वाधारहरूको विकासमा जोड दिइनेछ ।
- गाउँपालिका भित्र हरेक वडामा एक व्यवस्थित बसपार्क तथा सार्वजनिक शौचालय निर्माण कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ । गाउँपालिका भित्र बन्ने सार्वजनिक निर्माणका कार्यमा अपाङ्गमैत्री, जेष्ठ नागरिक तथा बालमैत्री हुने गरि निर्माणका कार्य अगाडी बढाउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- यसै वर्ष गाउँपालिकाको ५ वर्षे आवधिक योजना तयार गरि गाउँपालिकामा संचालन सम्भावित योजनाहरूको योजना बैंक बनाई संघ/प्रदेश सरकारको सहकार्यमा डी.पी.आर तथा कार्य संचालनका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- सडक वर्गीकरण तर्फ सम्पूर्ण सडकको लम्बाई, चौडाई, बाटाको उपभोग सवारी साधनको चाप र महत्व समेतका आधारमा सडकको दुरी मापन गरि क,ख,ग र घ वर्गमा वर्गीकरण गरि पूर्ण कार्यान्वयन गरिनेछ साथै व्यक्तिगत घर निर्माण गर्दा गाउँपालिका सँग निर्माण कार्यको पुर्व अनुमति लिनुपर्ने व्यवस्था अङ्गीकार गरिनेछ ।
- टोलटोलमा भएका सामुदायिक भवनहरू लाई सिकाई तथा अध्ययन केन्द्र वा सामुहिक व्यवसायिक उत्पादनको कार्यमा प्रयोग गर्न प्रेरित गरिनेछ ।
- हालसम्म निर्माण भएका सडक, सिंचाई खानेपानी सम्बन्धि भौतिक पूर्वाधारको दिगोपना कायम गर्न वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरण गर्ने उपायहरू अवलम्बन गरि मर्मत सम्भार कार्ययोजना तथा कोष स्थापना गरि क्रमश कार्यान्वयन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- आवश्यक वडा कार्यालय र स्वास्थ्य चौकी भवनहरू निर्माण तथा मर्मत-सम्भार तथा सूचना प्रविधियुक्त वडा कार्यालयका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गर्नुका साथै केन्द्र र प्रदेश सरकार सँग समन्वय गरिनेछ ।
- गाउँपालिका अन्तर्गत विद्युत सुविधाबाट वञ्चित रहेका बस्तीहरूमा बैकल्पिक उर्जा प्रयोग गरि, प्रदेश सरकार सँग समन्वय गरि उज्यालो प्रदेश अभियान कार्यक्रम संचालनका लागि पहल गरिनेछ । नवीकरणीय उर्जालाई प्राथमिकतामा राखी पर्यटकीय स्थानमा सडक सौर्य बत्ति जडान कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- गाउँपालिकालाई आगामी ३ वर्ष भित्र पूर्ण रूपमा खरको छानो मुक्त गाउँपालिका बनाउने लक्ष्य अनुरूप आवश्यक बजेट तथा कार्य अघि बढाइनेछ ।

## वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

- सडक तथा अन्य भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा वनजंगल, जडिबुटी, पानीका मुहान, सिमसार क्षेत्र तथा वन्यजन्तुलाई असर नपर्ने गरी वातारणीय जोखिम व्यवस्थापन तथा न्यूनीकरणका पक्षमा उच्च संवेदनशील भई कार्य सम्पादन गरिनेछ । जैविक विविधता तथा पर्यावरणीय संरक्षण गर्न उपभोक्ता समिति तथा स्थानीय गैर सरकारी संस्थाहरूलाई जागरुक बनाइनेछ ।
- सामुदायिक वनहरूमा जडीबुटी तथा फलफूल खेतीको लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ । सामुदायिक वनहरूमा अन्य गैरकाष्ठ पैदावार र आय आर्जनका लागि विविध कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न अभिप्रेरित गरिनेछ ।
- विपद् व्यवस्थापन समितिहरूलाई सक्रिय तुल्याइनेछ, विपद् जोखिम नक्साङ्कन तथा विपद् प्रतिकार्य योजना निर्माण तथा लागु गरिनेछ । आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्रको संस्थागत सक्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ । आपतकालिन उद्धार सामग्रीको खरिद गरि वडा वडासम्म पुर्याउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- क्वहोलासोथार गाउँपालिकालाई वातावरणमैत्री गाउँपालिका निर्माण गर्न आवश्यक पूर्वाधार तथा सूचकहरू पूरा गर्दै लगिनेछ । भू-संरक्षण, जलाधार व्यवस्थापन र जलउत्पन्न प्रकोप न्यूनीकरणका कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- नयाँ ट्रयाक खोलिएका सडकमा भू-क्षय, पहिरो बाट जोगाउन वृक्षारोपण तथा बायो इन्जिनियरिङ्ग कार्यको लागि सम्बन्धित योजनाबाट नै निश्चित प्रतिशत छुट्याउनुपर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- पूर्ण सरसफाई गाउँपालिका निर्माणको लागि थप पूर्वाधारहरू तयार गरिनेछ । बजारोन्मुख क्षेत्र तथा घना बस्तीक्षेत्रको फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि फोहोरमैला व्यवस्थापन योजना बनाइ कार्यान्वयन गरिनेछ ।

## सुशासन, संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह :

- न्यायिक समितिको कार्य सम्पादन प्रकृया प्रभावकारी बनाउन समितिका पदाधिकारी तथा मेलमिलापकर्ताहरूलाई न्यायिक ज्ञान, सीप अभिवृद्धिका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- गाउँसभा तथा गाउँ कार्यपालिका अन्तरगतका विभिन्न समिति/उपसमितिहरूलाई सक्रिय तुल्याइनेछ । समिति/उपसमितिहरूको नियमित बैठक तथा प्रतिवेदन प्रणालीलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाले लिएका नीतिहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालयहरूबाट प्रदान गरिने सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरिय, छिटो छरितो, समयानुकूल प्रविधिमैत्री र प्रभावकारी बनाउनका लागि संस्थागत सुधारहरू गरिनेछ । पूँजीगत बजेट कार्यान्वयनमा तीब्रता दिइनेछ । गाउँसभाबाट पारित वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट कार्यान्वयनका लागि निश्चित कार्ययोजना बनाई अघि बढाइनेछ ।
- गाउँपालिकालाई सुशासनमैत्री बनाउन सुशासन नीति बनाइ लागु गरिनेछ । नागरिकप्रतिको जवाफदेहिता उत्तरदायित्व, पारदर्शिता कायम राख्न विभिन्न सुशासन संयन्त्रहरूको प्रयोगमा वृद्धि गरिनेछ ।
- सेवा प्रवाहको अवस्था र कार्यबोझका आधारमा मौजुदा जनशक्तिको क्षमता विकास गर्दै नतिजामुखी बनाउँदै लगिनेछ । कर्मचारीलाई कार्यसम्पादनको आधारमा दण्ड र पुरस्कृत गरिनेछ ।

- गाउँकार्यपालिकाको आय, व्यय तथा सार्वजनिक खरिद प्रक्रियालाई व्यवस्थित तथा पारदर्शी बनाइनेछ। आन्तरिक राजश्वका दर तथा दायरालाई व्यवस्थित तथा वैज्ञानिक बनाइ राजश्व वृद्धिमा जोड दिइनेछ।
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई व्यवस्थित गरिनेछ, पेशकी तथा बेरुजु फछ्यौटमा जोड दिँदै शुन्य बेरुजु नीति अबलम्बन गरिनेछ।
- विद्यालय, सहकारी, आमा समूह, उपभोक्ता समिति, युवा क्लब तथा अन्य स्थानीय गैर सरकारी संस्थाहरुको क्षमता विकास गरी लेखा तथा अभिलेख व्यवस्थापन र संस्थागत सुदृढीकरणका लागि आवश्यक सहयोग गरिनेछ।

गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रमलाई मुर्तरुप दिन सबै क्षेत्रबाट सहयोग हुने अपेक्षा राख्दै गाउँपालिकाको समग्र विकासमा योगदान दिनुहुने राजनीतिक दल, बुद्धिजिवी, समाजसेवी, राष्ट्रसेवक, निजी, सहकारी तथा सामुदायिक क्षेत्र, आमसंचारजगत लगायत सम्पूर्ण दिदीबहिनी तथा दाजुभाइहरुलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु।

कुमारी मुनी गुरूड  
उपाध्यक्ष  
क्व्होलासोथार गाउँपालिका  
मालिङ, लमजुङ।